

College voor Examens

-
- JE EXAMENROOSTER
  - HULPMIDDELEN
  - SITES MET EXAMENINFORMATIE
  - SLIMME TIPS
  - LAKS KLACHTENLIJN
  - SLAAG-ZAKREGELING
- EN NOG VEEL MEER
-

2012

havo

EXAMENKRANT

www

13^e editie

EXAMENKRANT 2012 havo / vwo

13e editie

Op welke dag heb ik examen? Hoe laat? Wat mag ik bij me hebben? Waar moet ik aan denken? Bij wie kan ik terecht als iets misloopt? Wanneer zijn de herkansingen?

Wat staat straks op mijn cijferlijst?

De antwoorden op al deze en meer vragen staan in de Examenkrant.

Veel succes met je examen!

- 3 Exameninformatie op het WWW
- 4 Je examen op de computer
- 6 Examenrooster havo 2012
- 7 Examenrooster vwo 2012
- 8 Examenhulpmiddelen
- 10 Zo maak je slim je examen
- 11 Spieken en zo
- 12 Heb je een vraag of klacht over je examen? Vertel het LAKS
- 13 Wanneer mag je herkansen of inhalen
- 14 Wat staat er straks op je cijferlijst
- 15 Geslaagd!

EXAMEN INFORMATIE OP HET WWW

Deze sites geven belangrijke exameninformatie

www.examenklacht.nl

Op deze site van het LAKS vind je - op de dag van je examen - de goede antwoorden, nieuws over de examens en het wel en wee van andere examenkandidaten.

Ook de eindexamenklachtenlijn van het LAKS bereik je via deze website. Je kunt hier problemen, verstoringen en fouten in en rond de examens melden (kijk ook even op pagina 12 van deze krant).

www.examen.nl

Op deze site staat in begrijpelijke taal wat je moet leren voor je examen. Je kunt - tot één uur voor je examen - per e-mail vragen stellen aan het forum van vakdocenten. Je moet je wel eerst registreren.

www.cito.nl

Cito maakt examens in opdracht van het College voor Examens (CvE). Je kunt hier oefenexamens downloaden uit 2009, 2010 en 2011. Klik onder 'Examenkandidaten' op 'Centrale examens' en daarna op 'Schriftelijke examens havo/vwo'. Je vindt hier meteen ook de antwoordbladen en de normering van de oude examens.

LET OP!

Oude examens aardrijkskunde, wiskunde A en B, natuurkunde, scheikunde en economie van voor 2010 zijn niet altijd geschikt om mee te oefenen. De inhoud van het examenprogramma is voor deze vakken in de Vernieuwde Tweede Fase geheel of gedeeltelijk anders dan in de jaren daarvoor.

Examenblad.nl

Dit is de officiële website over examens voor examensecretarissen en docenten in het voortgezet onderwijs. Hier staat alle wettelijke informatie over de examens overzichtelijk per jaar geordend. Veel andere examensites ontlenen hun informatie aan Examenblad.

JE EXAMEN OP DE COMPUTER

Bij je examen kunst krijg je zeker te maken met de computer. Bij muziek is het niet zeker, maar kán het wel. Wat moet je weten?

Kunst

Doe je examen kunst (beeldende vormgeving, dans, drama, muziek, algemeen), dan krijg je alle vragen op je computerscherm. Zit je op een school die meedoet aan het CBT (computer based testing)-examen, dan geef je ook de antwoorden op de computer. Zo niet, dan schrijf je de antwoorden op papier.

Muziek

Ook hier heeft je school de keuze: het examen muziek op de computer of gewoon op papier. Bij het computerexamen krijg je al je vragen op het computerscherm en voer je ook alle antwoorden in op de computer. Bij het 'papieren examen' speelt je docent de geluidsfragmenten af in de klas en geef je de antwoorden op papier.

Dit moet je weten over computerexamens

- Je school kan bepalen dat jij bij de papieren examens de computer mag gebruiken om mee te schrijven (als pen-en-papier, zeg maar). Handig als je (tijdelijk) niet kunt schrijven.
- Als je examen doet op de computer, mag je geen digitaal woordenboek gebruiken. Neem daarom alle standaard-hulpmiddelen mee. Ze staan opgesomd op pagina 8 en 9.
- Het gebeurt echt zelden dat een computer niet werkt. Maar als het je toch overkomt, meld het dan meteen aan de surveillant. Die helpt je verder (ga niet zelf knoeien!).
- Bij een technisch defect aan de computer tijdens je examen, gaat de verloren tijd niet van je examentijd af.

Oefenen helpt!

Het is belangrijk dat je oefent met een computerexamen, want dan weet je wat je te wachten staat. Heb je nog niet geoefend in de les, vraag er dan om.

EXAMENROOSTER HAVO

dag	tijd	vak	extra hulpmiddel	lokaal
maandag 14 mei	09.00 - 12.00	kunst*		
	13.30 - 16.30	biologie	BINAS 5e druk of Biodata, alleen 2e druk	
dinsdag 15 mei	13.30 - 16.30	Nederlands		
woensdag 16 mei	09.00 - 11.30	Duits	woordenboek	
	13.30 - 16.30	economie		
	13.30 - 16.00	economie-bezemexamen	grafische rekenmachine	
maandag 21 mei	09.00 - 12.00	geschiedenis		
	13.30 - 16.00	Frans	woordenboek	
dinsdag 22 mei	09.00 - 12.00	filosofie		
	13.30 - 16.30	scheikunde	grafische rekenmachine, BINAS 5e druk	
woensdag 23 mei	09.00 - 11.30	tehatex**		
	13.30 - 16.30	wiskunde A	grafische rekenmachine, roosterpapier in cm ²	
donderdag 24 mei	09.00 - 12.00	maatschappijwetenschappen		
	13.30 - 16.30	wiskunde B	grafische rekenmachine, roosterpapier in cm ²	
vrijdag 25 mei	09.00 - 11.30	muziek		
	13.30 - 16.30	management & organisatie	grafische rekenmachine	
dinsdag 29 mei	09.00 - 12.00	aardrijkskunde	Bosatlas, 52e of 53e druk	
	13.30 - 16.00	Engels	woordenboek	
woensdag 30 mei	13.30 - 16.30	natuurkunde	grafische rekenmachine, BINAS 5e druk	
vrijdag 1 juni	09.00 - 11.30	Fries	woordenboek	
	09.00 - 11.30	Russisch	woordenboek	
	13.30 - 16.00	Spaans	woordenboek	
	13.30 - 16.00	Turks	woordenboek	
	13.30 - 16.00	Arabisch	woordenboek	

*beeldende vormgeving, dans, drama, muziek, algemeen

** tekenen, handvaardigheid, textiele vormgeving

EXAMENROOSTER VWO

dag	tijd	vak	extra hulpmiddel	lokaal
maandag 14 mei	13.30 - 16.30	Nederlands		
dinsdag 15 mei	09.00 - 11.30	tehatex**		
	13.30 - 16.30	management & organisatie	grafische rekenmachine	
woensdag 16 mei	09.00 - 12.00	kunst*		
	13.30 - 16.30	wiskunde B	grafische rekenmachine, roosterpapier in cm ²	
maandag 21 mei	09.00 - 12.00	geschiedenis		
	13.30 - 16.30	natuurkunde	grafische rekenmachine, BINAS 5e druk	
dinsdag 22 mei	09.00 - 12.00	Grieks	woordenboek, grammaticaoverzicht	
	13.30 - 16.30	wiskunde A	grafische rekenmachine, roosterpapier in cm ²	
	13.30 - 16.30	wiskunde C	grafische rekenmachine, roosterpapier in cm ²	
woensdag 23 mei	09.00 - 11.30	Duits	woordenboek	
	13.30 - 16.30	biologie	BINAS 5e druk of Biodata alleen 2e druk	
donderdag 24 mei	09.00 - 12.00	aardrijkskunde	Bosatlas, 52 ^e of 53 ^e druk	
	13.30 - 16.00	Engels	woordenboek	
vrijdag 25 mei	09.00 - 12.00	Latijn	woordenboek, grammaticaoverzicht	
	13.30 - 16.30	maatschappijwetenschappen		
dinsdag 29 mei	09.00 - 12.00	filosofie		
	13.30 - 16.30	scheikunde	grafische rekenmachine, BINAS 5e druk	
woensdag 30 mei	09.00 - 11.30	muziek		
	13.30 - 16.30	economie	grafische rekenmachine	
donderdag 31 mei	13.30 - 16.00	Frans	woordenboek	
vrijdag 1 juni	09.00 - 11.30	Fries	woordenboek	
	09.00 - 11.30	Russisch	woordenboek	
	13.30 - 16.00	Spaans	woordenboek	
	13.30 - 16.00	Turks	woordenboek	
	13.30 - 16.00	Arabisch	woordenboek	

*beeldende vormgeving, dans, drama, muziek, algemeen

** tekenen, handvaardigheid, textiele vormgeving

Examenweetje

Al op de dag van je examen kun je de correctievoorschriften met de goede antwoorden en de punten die je daarvoor krijgt bekijken. Ze staan op www.examenklacht.nl van het LAKS en Examenblad.nl.

Examenweetje

Op donderdag 14 juni om 8.00 uur is de norm bekend. Je kunt dan op www.examenklacht.nl van het LAKS en Examenblad.nl zien welk cijfer je krijgt voor een bepaalde puntenscore.

EXAMENHULPMIDDELEN

Sommige hulpmiddelen moet je altijd bij je hebben, bij elk vak.

Extra hulpmiddelen heb je alleen nodig bij een bepaald vak. En dan zijn er nog speciale hulpmiddelen voor als je slecht kunt zien of horen, dyslectisch bent of – tijdelijk – niet kunt schrijven met een pen.

Dit moet je altijd bij je hebben

- schrijfmateriaal, inclusief millimeterpapier
- tekenpotlood (en puntenslijper)
- vlakgum
- blauw en rood kleurpotlood
- geodriehoek
- rekenmachine
- liniaal met millimeterverdeling
- passer (mét potloodstiftje)
- eendelig verklarend woordenboek Nederlands

LET OP

Zorg dat je de hulpmiddelen altijd bij je hebt. Bij sommige vakken heb je ze echt nodig om het examen goed te kunnen maken.

LET OP

Je mag bij alle vakken een gewone simpele **rekenmachine** gebruiken. Die moet wel goedgekeurd zijn. Hij mag geen geluidsoverlast bezorgen (geen vrolijke deuntjes dus) en geen schrijfrol of alarminstallatie hebben. Je mag er ook geen berichten mee kunnen versturen of ontvangen. Rekenen op je mobieltje mag dus niet! Je mag de rekenmachine ook niet opladen tijdens het examen. Zorg dus voor een volle batterij!

Je mag een **woordenboek Nederlands** gebruiken bij alle schriftelijke examens en de computerexamens, dus ook bij bijvoorbeeld economie of wiskunde. Handig als je twijfelt over een betekenis. Bedenk wel dat een term bij een vak soms iets anders betekent dan de algemene omschrijving in een woordenboek. Overschrijven uit het woordenboek levert dan geen punten op. Lijkt een woordenboek van Nederlands naar een andere taal je handiger? Dat mag je gebruiken, als je school daarvoor toestemming geeft. Eerst overleggen dus! Een digitaal woordenboek mag niet.

Dit mag je gebruiken bij de talen

Woordenboek in één of twee delen

Je mag bij alle moderne vreemde talen en Fries een woordenboek gebruiken naar en vanuit die taal (in één of twee delen). Maar je hebt het woordenboek niet echt nodig. Je kunt zelfs in tijdnood komen als je erg veel opzoekt.

Bij Grieks en Latijn is ook een woordenboek toegestaan, én een grammaticaoverzicht. Een digitaal woordenboek mag niet.

Dit heb je nodig bij aardrijkskunde

De Grote Bosatlas

De Grote Bosatlas heb je bij aardrijkskunde beslist nodig. Je mag de 52e of 53e druk gebruiken (alleen de papieren, niet de elektronische versie). Tijdens je examen moet je vermelden welke van de twee drukken jij hebt gebruikt.

Dit is toegestaan bij wiskunde, scheikunde, natuurkunde, management & organisatie en bij economie op vwo

Grafische rekenmachine

Bij wiskunde is de grafische rekenmachine écht nodig.

De types die je mag gebruiken zijn:

- Casio FX-9750GII, CFX-9850Gplus, CFX-9850GBplus, fx-9860G/FX-9860GII of fx-9860G SD/FX-9860GII SD
- Hewlett Packard 38G of 39G+
- Sharp EL 9600, EL 9650 en EL 9900
- Texas Instruments 83, 83 plus, 84 of 84 plus silver edition
- Texas Instruments TI-Nspire, alleen de versie zonder CAS (de TI-Nspire CAS is niet toegestaan).

Oudere typen van deze merken zijn ook toegestaan. Maar je loopt het risico dat je sommige opgaven daarmee niet of minder goed kunt maken.

Je mag tijdens het examen nooit meer dan één grafische rekenmachine gebruiken. Je mag je grafische rekenmachine niet op het lichtnet aansluiten of met andere apparatuur verbinden. Je mag ook niet samendoen met één apparaat. Je hoeft het geheugen van je grafische rekenmachine niet te wissen voor je examen.

LET OP

Bij biologie mag je géén grafische rekenmachine gebruiken.

Havo bezemkandidaten economie

Doe je examen economie volgens het oude programma, dan mag jij bij het centraal examen economie één van de genoemde grafische rekenmachines gebruiken.

Dit heb je nodig bij natuur- en scheikunde en biologie

BINAS

Bij natuur- en scheikunde heb je BINAS (5e druk) echt nodig. Bij biologie gebruik je BINAS (5e druk) of Biodata (alléén 2e druk).

Speciale hulpmiddelen

Als je dyslectisch bent

Je doet hetzelfde examen als de andere leerlingen. En je examen wordt ook op dezelfde manier nagekeken. De directeur van je school of de examensecretaris beslist welke hulpmiddelen jij eventueel mag gebruiken (gebaseerd op het rapport van een deskundige).

De hulpmiddelen kunnen zijn:

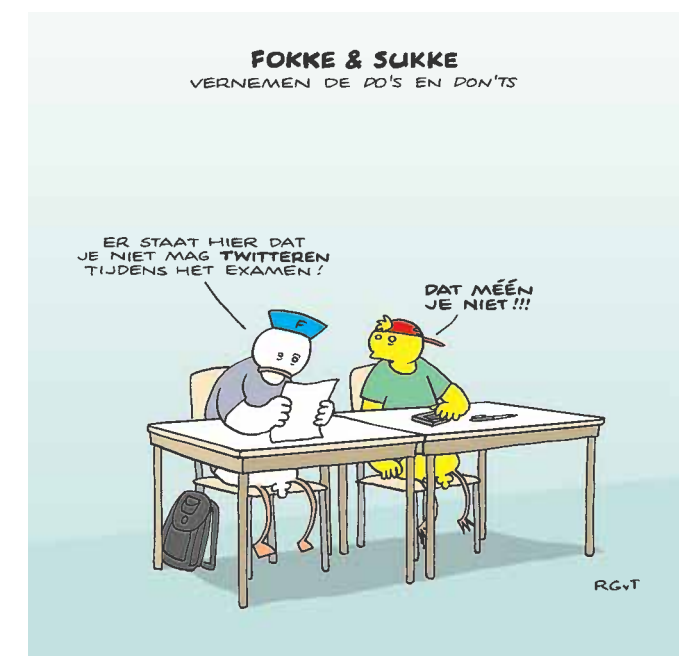
- een half uur tijdverlenging
- voorlezen van het examen door een (computer)stem.
- grotere letters

Als je – tijdelijk – niet kunt schrijven

Kun je wel typen, dan kan de examensecretaris toestaan dat je de computer als ‘pen en papier’ gebruikt. Een andere mogelijkheid is wachten en de examens met veel schrijfwerk tijdens de herkansingen doen.

Als je slecht kunt zien/horen

Let goed op bij het oefenen van oude examens. Is het moeilijk voor je om ze te maken, dan kan je school zorgen voor een goede oplossing, zodat je toch examen kunt doen.

ZO MAAK JE SLIM JE EXAMEN

TIP 1 Lees goed

Lees goed wat op het voorblad van het examen staat en houd je aan de instructies. Dus als er staat: geef twee voorbeelden, geef er dan twee en niet meer.

TIP 2 Lees alleen wat je echt nodig hebt

Probeer bij elke vraag zo snel mogelijk te bekijken wat je moet doen. Bekijk daarna pas de informatie, teksten en afbeeldingen die je ook echt nodig hebt. Als je al de informatie eerst gaat lezen, kost dat veel te veel tijd.

TIP 3 Geef de berekening of verklaring

Als om een berekening of verklaring wordt gevraagd, geef die dan ook. Je krijgt geen punten voor alleen het goede antwoord.

TIP 4 Probeer niet té slim te zijn

Bijdehante antwoorden zijn wel leuk, maar leveren helaas zelden punten op. Je kunt er rustig van uitgaan, dat de vragen kloppen.

TIP 5 Twijfel niet te lang

Als je tijdens het examen iets niet weet of kunt, twijfel dan niet te lang en ga verder met de volgende vraag. Je kunt altijd terug naar de vraag die je hebt overgeslagen.

TIP 6 Bedenk éérs het antwoord

Bedenk bij een meerkeuzevraag eerst zelf het antwoord en bekijk dan of dit bij de keuzemogelijkheden staat.

TIP 7 Vul altijd iets in

Weet je het antwoord niet of niet zeker bij een meerkeuzevraag? Vul toch altijd iets in. Misschien gok je goed.

TIP 8 Gebruik hoofdletters

Beantwoord je een meerkeuzevraag op gewoon antwoordpapier? Dan moet je je keuze in hoofdletters geven (A, B, C, D...).

TIP 9 Kijk hoeveel punten je kunt krijgen

Dreig je in tijdnood te komen, maak dan eerst de opgaven die veel punten opleveren.

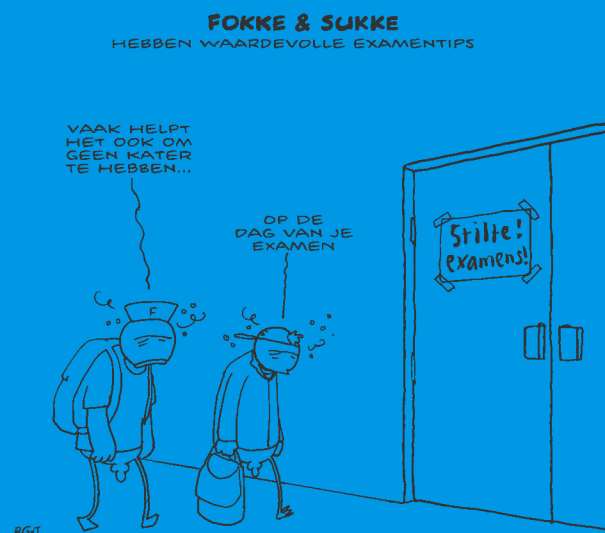
(Houd wel je verstand erbij: twee korte vragen met elk 2 punten kunnen minder tijd vragen dan één lange vraag met 4 punten).

TIP 10 Maak de laatste vraag

Onthoud: de laatste vraag is meestal niet de lastigste. Het zou jammer zijn als je daar niet aan toekomt en zo makkelijk te scoren punten mist.

TIP 11 Lever in op volgorde

Lever je antwoorden in op volgorde van de vragen, dan weet je ook zeker dat je alles inlevert! Lukt dit niet, geef dat dan duidelijk aan.

SPIEKEN EN ZO

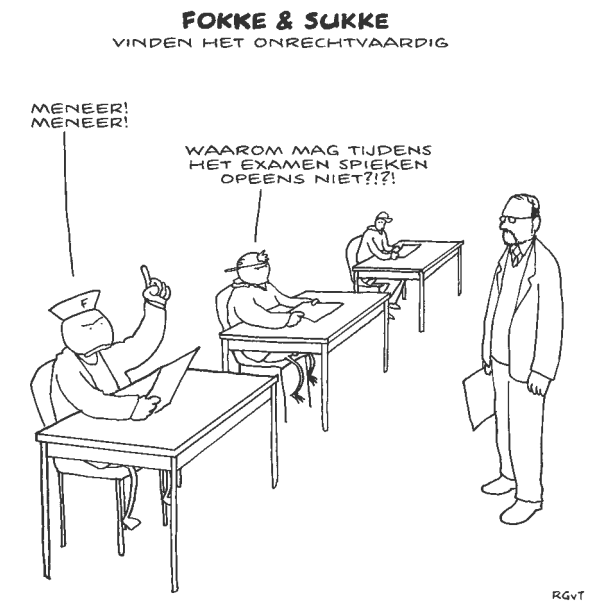
Als je examen doet, hoor je je aan de regels te houden. Logisch dat je ruim op tijd aanwezig bent, je mobiel en spiekbrieftje thuislaat, op de aangewezen plaats gaat zitten, anderen niet afleidt, je examen maakt en op tijd je werk inlevert.

Maak je je schuldig aan 'onregelmatigheden', dan kan je directeur deze maatregelen nemen:

- je krijgt een 1 voor het examenonderdeel
- je wordt uitgesloten van de rest van het examen
- toetsen of examenonderdelen die je al hebt gedaan worden ongeldig verklaard
- je krijgt je diploma of cijferlijst pas als je voor bepaalde onderdelen opnieuw examen hebt gedaan.

De maatregel die je directeur neemt, hangt zeker af van de situatie. Veel te laat komen omdat je moeder halsoverkop naar het ziekenhuis moest, is heel wat anders dan je alwéér verslapen.

Ben je het niet eens met de maatregel, dan kun je - schriftelijk - in beroep gaan bij de Commissie van beroep op jouw school.

Examenweetje
Ben je minder dan een half uur te laat voor je examen, dan mag je nog meedoen. Maar je hebt wel minder tijd, want je moet tegelijk met de anderen stoppen.

Heb je een vraag of klacht over je examen?

VERTEL HET LAKS

Ga naar
www.examenklacht.nl
of bel 020 52 44 066

Getrainde scholieren zitten klaar om naar je te luisteren en zo nodig actie te ondernemen.

Als je vóór maandag 14 mei of ná vrijdag 1 juni vragen of klachten hebt, kun je naar het klachten- en informatiecentrum van het LAKS bellen: 020 52 44 060.

LAKS

Het LAKS (Landelijk Actie Komitee Scholieren) is een organisatie vóór en dóór scholieren. LAKS brengt de belangen van scholieren onder de aandacht van de pers, de politiek en het onderwijsveld.

LAKS kreeg vorig jaar in de examenperiode 136.870 klachten binnen van scholieren. Elk probleem en elke klacht wordt serieus genomen!

Klacht over de inhoud?

Misschien heb je een klacht over de inhoud van het examen. Je vond bijvoorbeeld een vraag te moeilijk of er zat volgens jou een fout in. Het LAKS verzamelt al die klachten en geeft jullie geluiden door aan het College voor Examens (CvE). Wie weet is jouw klacht wel een reden voor het CvE om iets te veranderen.

Klacht over de organisatie?

Het kan ook zijn dat je wilt klagen over de organisatie. Je school hield bijvoorbeeld tijdens het examen een brandoefening, er was te weinig examenpapier of de kapotte airco explodeerde. Bij een serieus probleem belt LAKS direct je school en probeert in overleg tot een goede oplossing te komen. Lukt dit niet, dan wordt zo nodig de onderwijsinspectie ingeschakeld.

Examenweetje
Zodra het centraal examen begint, is het schoolexamen afgesloten. De cijfers voor je schoolexamen staan dan ook definitief vast. Het heeft dus geen enkele zin om na je centraal examen nog over de beoordelingen in je schoolexamen te klagen.

Elke examendag wordt het Examenjournaal uitgezonden op 3FM.

WANNEER MAG JE HERKANSEN OF INHALEN

Soms heb je je dag niet en verpest je een examen. Of je mist een paar examens omdat je net in de examenperiode ziek bent. Het kan gebeuren. Gelukkig mag je herkansen en/of inhalen.

Belangrijke datums

De herkansingen starten op maandag 18 juni

Je hoort via je school welk vak op welke dag wordt afgenomen. De meeste herkansingen zijn op je eigen school. Voor sommige vakken zijn weinig kandidaten. Die herkansingen zijn elders in het land op 22 juni.

De uitslag is bekend na 27 juni

Je school bepaalt wanneer je de uitslag van je herkansing(en) krijgt. In elk geval niet vóór 27 juni om 8.00 uur, omdat dan de norm bekend wordt gemaakt.

Dit zijn de regels

Je mag één vak herkansen

Je mag één centraal schriftelijk examen overdoen, als je denkt dat je het beter kunt. Ook als je een voldoende hebt gehaald voor dat vak. Het leuke is dat het hoogste cijfer telt. Het heeft geen zin om 'zomaar' mee te doen. Je wilt natuurlijk geen lager cijfer halen dan de eerste keer, dus je moet weer hard aan de slag.

Je mag gemiste vakken inhalen

Heb je één of meer vakken gemist tijdens het centraal examen? En had je daar een geldige reden voor? Dan mag je die vakken alsnog doen, als dat roostertechisch lukt (maar meer dan twee op één dag mag echt niet). Eventueel kun je ook in augustus meedoen. Dat is dan niet op je eigen school, maar ergens anders. Als je in augustus alsnog je diploma haalt, ben je nét op tijd om aan een vervolgopleiding te beginnen. Ook als je vakken inhaalt, heb je het recht om nog één vak te herkansen. Laat je directeur wel - op tijd - weten dat je wilt herkansen!

Examenweetje
Niet geschoten is altijd mis. Doe dus ook als je niet meer kunt slagen mee aan de herkansing en probeer er minstens een voldoende eindcijfer uit te slepen. Stap je over naar het volwassenonderwijs, dan hoef je de vakken waarvoor je een voldoende hebt niet over te doen.

Examenweetje
Je kunt je examenwerk inzien tot zes maanden na je examen. Neem iemand mee, bijvoorbeeld één van je ouders. Je mag om uitleg vragen over de beoordeling, maar de uitslag kan niet meer veranderen. Je mag het werk ook niet meenemen.

WAT STAAT ER STRAKS OP JE CIJFERLIJST

Bij je diploma krijg je een cijferlijst. Daarop staan de vakken van het gemeenschappelijk, profiel- en vrije deel waarin je examen hebt gedaan, ál je examencijfers en je eindcijfers, de titel of het onderwerp van je profielwerkstuk én natuurlijk dat je geslaagd bent.

Je examencijfers

Op je cijferlijst staan al je cijfers voor de schoolexamens en voor de centrale examens apart vermeld. Die cijfers zijn in één decimaal nauwkeurig.

Je eindcijfers

Je eindcijfer voor een vak is altijd een heel cijfer. Dit bereken je door het cijfer voor het schoolexamen en voor het centraal examen op te tellen en door twee te delen.

Voorbeeld

cijfer schoolexamen: 4,5
cijfer centraal examen: 6,4
eindcijfer:
$$\frac{4,5 + 6,4}{2} = 5,45 \text{ wordt } 5$$

Voorbeeld

cijfer schoolexamen: 5,3
cijfer centraal examen: 5,7
eindcijfer:
$$\frac{5,3 + 5,7}{2} = 5,5 \text{ wordt } 6$$

Heb je voor een vak alleen een schoolexamen, dan is dat - afgeronde, hele - cijfer tegelijk je eindcijfer.

Je combinatiecijfer

Alle vakken van het combinatiecijfer staan apart vermeld op je cijferlijst, mét de bijbehorende - op een heel getal afgeronde - cijfers.

De vakken van het combinatiecijfer zijn in elk geval:
- op het vwo: algemene natuurwetenschappen, maatschappijleer en het profielwerkstuk
- op de havo: maatschappijleer en het profielwerkstuk.
Het hangt van je school af welke vakken verder nog worden meegeteld in het combinatiecijfer.

Om het combinatiecijfer te berekenen, tel je de - afgeronde - cijfers op. Het totaal deel je door het aantal vakken. De uitkomst rond je weer af naar een heel getal.

Voorbeeld

cijfer maatschappijleer: 5
cijfer profielwerkstuk: 7
cijfer literatuur: 8
eindcijfer:
$$\frac{5 + 7 + 8}{3} = 6,67 \text{ wordt } 7$$

Je beoordeling voor ckv en lo

Culturele en kunstzinnige vorming en lichamelijke opvoeding staan vermeld op je cijferlijst bij het gemeenschappelijk deel. Voor deze vakken krijg je geen cijfer, maar een beoordeling.

Je cijfer voor je extra vak

Misschien heb je in meer vakken examen gedaan dan het minimum. Zou je door een extra vak zakken, dan wordt dat vak bij de bepaling van de uitslag buiten beschouwing gelaten. Je mag dan zelf kiezen of het op je cijferlijst komt te staan. Als je niets zegt, komt het op je cijferlijst.

Examenweetje

Heb je examen gedaan in twee profielen?
Dan krijg je twee cijferlijsten.

GESLAAGD!

Om je goed te kunnen voorbereiden op je centrale examens, is het handig te weten wat de hoofdlijnen van de zak-slaagregeling zijn, zodat je niet voor verrassingen komt te staan. Ze staan hieronder.

Sommige exameneisen zijn nieuw. Lees ze daarom goed door. Voor vragen over specifieke situaties kun je naar je mentor of de examensecretaris van je school.

Zo ben je geslaagd

- 1 Het gemiddelde van al je *centraal examencijfers* is 5,5 of hoger én
- 2 De vakken ckv en lichamelijke opvoeding zijn 'voldoende' of 'goed' én
- 3 Je *eindcijfers* voldoen aan de volgende eisen:
  - al je eindcijfers zijn 6 of hoger, of
  - je hebt één 5 en al je andere eindcijfers zijn 6 of hoger, of
  - je hebt één 4 en al je andere eindcijfers zijn 6 of hoger én het gemiddelde van al je cijfers is ten minste 6,0, of
  - je hebt twee 5-en of één 5 en één 4 en al je andere eindcijfers zijn 6 of hoger én het gemiddelde van al je cijfers is ten minste 6,0.

Een 3 mag niet! Ook niet voor één van de vakken van het combinatiecijfer.

Zo bereken je het gemiddelde van je centraal examencijfers

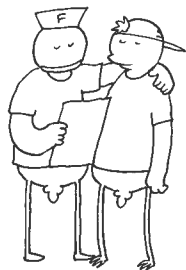
Je centraal examencijfers zijn in één decimaal nauwkeurig. Tel al je centraal examencijfers op (niet afronden!) en deel dit getal door het aantal vakken. Is de uitkomst 5,5 of hoger, dan ben je geslaagd. Met een gemiddelde van 5,49 ben je gezakt.

LET OP!

Ben je eerder gezakt en doe je nu opnieuw examen op je eigen school of in het voortgezet algemeen volwassenenonderwijs (vavo). Of doe je staatsexamen? Ook voor jou geldt dat het gemiddelde van alle centraal examencijfers waarover de uitslag wordt vastgesteld, minimaal 5,5 moet zijn.

FOKKE & SUKKE
KUNNEN UITSTEKEND REKENEN

PRECIES EEN 5,5 GEMIDDELD!
IK BEN TROTS OP JE

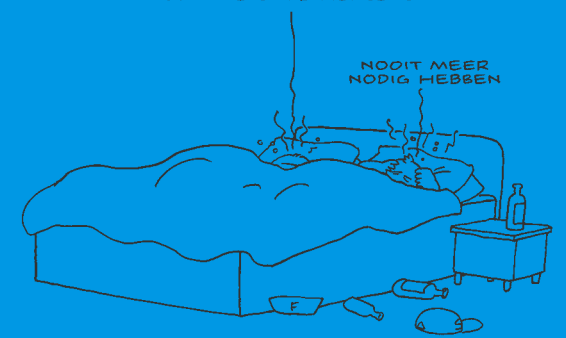

RGV

FOKKE & SUKKE
ZIJN GESLAAGD

WEL EEN GELUK
DAT WE ONZE HERSSENS

NODIG MEER
NODIG HEBBEN

RGV

Colofon

Examenkrant havo/vwo 13e editie maart 2012
De Examenkrant is een publicatie van College voor Examens

oplage

havo/vwo-krant 140.000, vmbo-krant 145.000

concept en realisatie

Studio V&V, www.onderwijscommunicatie.nu

redactie en tekst

Mariëlle van de Ven Studio V&V en
College voor Examens (CvE)

grafisch ontwerp

Ko Verlare

fotografie

Ko Verlare

illustraties

Reid, Geleijnse & Van Tol (Fokke en Sukke)

drukwerk

EPS/DGB, Breda

Aan de inhoud van deze krant kunnen geen rechten worden ontleend.